

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Idea Theologiæ Sacramentalis

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

III. De secunda parte sacramenti Pœnitentiæ, quæ est confessio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42272

DE POENITENTIA. CAP. III. 215

in tali confessione reperiri quicquid necessarium est, & sufficit ad valorem ipsius confessionis per se sumptæ, in ratione partis: negatur tamen ibi inveniri, quicquid necessarium est ut forma sit vera.

C A P U T III.

De secunda parte Sacramenti Pœnitentiæ, quæ est Confessio.

RESOLUTIO I. *Non est de necessitate Sacramenti Pœnitentiæ, ut confessio fiat voce humana: est tamen de necessitate præcepti, ut qui loqui potest voce confiteatur.* PRIOR PARS sufficienter colligitur ex praxi Ecclesiæ. nam videmus non tantum mutos, sed etiam illos qui vi morbi ita impediuntur, ut loqui nequeant, absolvi sacramentaliter à peccatis, si ea nutibus, aut aliis signis sufficienter declarent. Quod non fieret, si confessio quæ voce humana non fit, esset per se invalida: talis enim esset etiam in extrema necessitate, quemadmodum in simili casu invalida est consecratio facta in milio, vel alia simili materia; quæ non fit triticum.

Dices, Concilium Florent. in instructione Armenorum. agens de materia hujus sacramenti, requirere oris confessionem. Respondeo eo loco agi de confessione prout communiter fieri solet & debet: non autem de eo prout absolutè est necessaria, & sufficiens ad valorem sacramenti: quia ad hoc satis est, si ore, aut nutibus, vel aliis signis fiat.

Posterior pars ostenditur, quia etsi nullum extet præceptum positivum, sive divinum, sive Ecclesiasticum de hac re, tamen Ecclesiæ consuetudo invaluit, ut pœnitens si loqui potest, sine incommodo, non aliter quam ore peccata confiteatur contra quam consuetudinem sine gravi causa, agere, est peccatum mortale.

Dico, sine gravi causa: nam si verbi causa, contingat puellam præ nimia verecundia, nulla ratione adduci

adduci

adduci posse, ut peccatum aliquod ore confiteatur, quod tamen parata sit scribere in charta, & legendum offerre Sacerdoti, & ab eo absolutionem postulare; non dubito quin tunc puellæ liceat: ejusmodi peccatum scripto confiteri; quia consuetudo vocaliter confitendi, non censetur cum eo rigore admissa, & acceptata ab hominibus, ut nequidem ob prædictam, vel similem causam aliter confiteri liceat.

Ubi observandum est, quando præceptum confessionis urget, eum qui loqui non potest, teneri aliis signis confiteri: quia ejusmodi præceptum generale est, & eos obligat qui aliquo modo sufficienti possunt peccata sua Sacerdoti manifestare. Quod intellige, nisi adsit periculum evulgationis, ut si non aliter potes confiteri, quàm scripto, & probabiliter putas Sacerdotem non redditurum chartam, si illi tradas, aut vi ablaturum, si eam præ manibus tenens, solum legendam illi offeras. Si tamen huic, incommodo, adhibita cautela aliqua, sufficienter occurrere potes, teneris confiteri scripto: quia talis confessio in ea hypothese nimis gravis censi non potest.

RESOLUTIO II. *Non est de necessitate sacramenti, ut confessio fiat secreto neque etiam de necessitate præcepti nisi per accidens.* PRIOR PARS patet ex praxi: nā in primis etsi nemo teneatur ex vi præcepti confessionis, Sacerdoti confiteri per interpretem: nullus tamen dubitat, quin si id fiat valida sit confessio. Nō esset autem valida, etiam in extrema necessitate, si secretum quod tunc non servatur, esset de essentia illius. Deinde in naufragio aliaque simili necessitate, multi simul peccata confitentur eidem Sacerdoti, idque alta voce, ita ut unus poenitens distinctè confessionem alterius audiat. Nullus autem merito negare potest quin tunc sacramentum valeat, modo reliqua necessaria interveniant, esto secretum desit.

Ratio

DE POENITENTIA. CAP. III. 217

Ratio idem suadet: nam nihil pertinet ad essentiam hujus sacramenti, nisi quod ex ejus institutione colligi potest: atqui non potest colligi ex institutione sacramenti Pœnitentiæ, confessionem secreto faciendam esse: ex ea enim tantum colligitur, peccata esse manifestanda Sacerdoti, ut de iis iudicium ferat. Porro hæc manifestatio fieri potest, siue quis peccata sua confiteatur Sacerdoti, aliis audientibus, siue nemine præter illum audiente: quare uterque modus confitendi ad valorem sacramenti sufficere potest.

Posterior pars ostenditur, quia in primis ex institutione præcisa sacramenti, nullum sequitur præceptum naturale divinum, instituendi confessionem secreto. Deinde neque ex Scriptura, aut traditione constat, hujus rei latum esse à Christo præceptum positivum. Tandem dici non potest, quod Ecclesia præceperit, ut confessio non nisi secreto fiat, cum nullibi tale præceptum reperiatur.

Dixi, per se loquendo: nam interdum per accidens contingere potest, ut sit peccatum mortale publice confiteri, quia est contra propriam charitatem seipsum infamare; potest etiam grave scandalum nasci, ex publica confessione quorundam peccatorum. Unde extra gravem necessitatem, vix modus ille confitendi probari potest.

Objicies Concilium Trident. sess. 14. cap. 5. & can. 6. damnare hæreticos qui docent, confessionem secretam à divino mandato alienam, & humanum inventum esse. Porro si ea confessio non est aliena à divino mandato, debet illi esse conformis; atque adeò confessio debet fieri secreto, ex vi præcepti divini.

Respondeo sensum Concilii esse, confessionem secretam non esse contrariam præcepto divino; quia scilicet nullum reperitur præceptum divinum, de confessione publice facienda: imò potius esse illi valde conformem, non quod Christus positivè statueris

confessionem fieri secretò; sed quod conformius est iis quæ Christus instituit de hoc sacramento, ut confessio fiat secretò, quàm si fiat publicè. Christus enim hoc sacramentum instituit, ut omnino necessarium iis, qui post baptismum in peccatum mortale lapsi sunt: nemo autem potest per hoc medium salutem consequi, nisi peccata omnia mortalia confiteatur, etiam valde secreta, & gravia. Quare si tenerentur homines omnia ejusmodi peccata palam manifestare, illud onus esset certè gravissimum ipsis pœnitentibus; & plerumque in magnum eorum detrimentum aliorumque scandalum cederet: quod non contingit ex eo, quòd confessio secretò instituitur.

RESOLUTIO III. *Si Titius det generalia signa doloris coram Sacerdote, neque aliter possit confiteri, talis confessio sufficit ad valorem sacramenti.*] Est communis; cujus ratio est, quia Titius in eo casu confitetur meliori modo quo potest, quod coram Deo sufficit. *Confirmatur*, nam ibi intervenit accusatio dolorosa sui ipsius, ex qua Sacerdos statum pœnitentis sufficienter cognoscere potest, quantum requiritur ut judicet eum validè absolvi posse.

Dices 1. in Concilio Trident. *sess. 14. cap. 5.* statuitur, ut confessio fiat de peccatis in particulari. *Respondeo* ibi etiam præcipi, ut confessio fiat de omnibus peccatis mortalibus, sicut ergo interdum sufficit unicum peccatum confiteri, quando alia, adhibita sufficienti diligentia non occurrunt memoriæ, aut quando post unius confessionem, homo sensibus destituitur: ita satis est ea confuse declarare per signa, quando aliter fieri nequit.

Dices 2. Judex non potest validè proferre sententiam, sine nova cognitione causæ: atqui ibi non intervenit nova cognitio causæ; quia Sacerdos antea sciebat Titium esse peccatorem. *Respondeo* negando minorem: nam antea Sacerdos cognoscebat tantum in foro externo, ut homo particularis, Titium esse

judex

DE POENITENTIA. CAP III. 219

judex à Deo constitutus ad remissionem peccatorum.

Dices 3. Nunquam Titius damnabitur in foro externo tanquam homicida, nisi probetur aliquem hominem in particulari ab eo fuisse occisum. Ergo neque Sacerdos eum absolvere debet tanquam peccatorem, nisi ille declaret se peccatum aliquod in particulari perpetrasse. *Respondeo* non sequi: nam in priori casu condemnatio non fit in favorem Titii, sed in odium illius; odia autem sunt restringenda. In posteriori verò judicium fit in favorem illius: at favores sunt ampliandi. Quare ad validitatem hujus judicii satis est, quòd se peccatorem modo possibili ostendat.

RESOLUTIO IV. *Et si Titius dederit generalia illa signa doloris, absente Sacerdote, potest Sacerdos deinde accedens, et si rationis usu destitutum, valide absolvere. Imo in eo casu Titius licite absolvi potest, & debet.* **PRIMA PARS** est communior apud recentiores, & hac ratione probatur: nam hoc Sacramentum institutum est per modum judicii: at judicium constare potest, etsi accusatio non fiat coram iudice; ergo idem dicendum de hoc sacramento. *Confirmatur:* nam confessio facta modo prædicto sufficere potest, tum ad declarandum poenitentis statum, tum ut Sacerdos sufficientem de eo statu cognitionem recipiat. Quidni ergo ejusmodi confessio valebit ad constituendū sacramentum? Præsertim cum non requiratur ad valorem confessionis, ut ea fiat in particulari de aliquo peccato, sed sufficiat in necessitate, si dentur generalia doloris signa, ut ante dictum est.

Secunda pars suadetur: tum ex Leone Mag. epist. 91. tum ex Concil. Carthaginensi 4. cap. 67. & Arausicano 1. cap. 11. tum ex Rituali Romano Pauli V. quibus locis aperte sententia nostra probatur. *Ratio* idem ostendit; nam cum ejusmodi confessio sit valida, incredibile est quòd in illa extrema necessitate sit illicita.

Dices Clementem VIII. damnaſſe propoſitionem illam qua aſſeritur licere per litteras vel internuncium confeffario abſenti ſacramentaliter confiteri, & ab eodem abſente abſolutionem obrinere.

Reſpond. Pontificem damnaſſe propoſitionem complexam, qua dicit, licere confiteri abſenti, & ab eo item abſente abſolutionem accipere. Nos autem hoc non dicimus, ſed tantum, licere abſenti confiteri & ab eo non quidem abſente, ſed praſente abſolutionem recipere. Et ne quis hac in re ſuperſit ſcrupulus, ipſemet Clemens VIII. declaravit coram Eminentiffimo Cardinali Bellarmino. & Reverendiſſ. Archiepiſcopo Armacano, ſe ſuo illo decreto non comprehendiffe caſum illum, de quo agimus, ut recentiores teſtantur. Et quamvis id Pontifex non declaraffet, ita intelligendum eſſe ipſius decretum, ſatis conſtaret ex ante dictis: maxime vero ex Rituali Romano, quod à viris piis & doctis collectum eſt, & à Paulo V. approbatum, quem neſas eſt aſſerere in re tanti momenti erraſſe, eumque errorem univerſali Eccleſiae ſequendum propoſuiſſe.

Tertia pars oſtenditur: nam ſi in eo caſu valida eſt, & licita abſolutio. cum illa ſit neceſſaria ad ſalutem ægrotantis, profeſſò charitas poſtulat, ut Sacerdos ei tunc abſolutionem impendat, ne forte illius defectu in æternum ſit periturus. Eò vel maxime, quòd etſi oppoſita ſententia eſſet æquè probabilis ac noſtra. in extrema neceſſitate, & periculo damni irreparabilis noſtra ſequenda eſſet, utpote poenitenti multò favorabilior.

RESOLUTIO V. *Qui in confeſſione negat, ſe feciſſe peccatum veniale quod fecit, aut affirmat ſe feciſſe quod non fecit, non peccat mortaliter. Qui tamen negat ſe feciſſe peccatum mortale quod fecit, aut affirmat ſe feciſſe quod non fecit, peccat mortaliter.* **RATIO PRIMÆ** partis eſt, quia cum nemo teneatur confiteri peccatum veniale, non peccat contra integritatem ſacra-

ſacra-

sacramenti, qui negat se illud fecisse: si enim omnia peccata mortalia manifestentur, confessio erit materialiter, & formaliter integra. Aliunde verò cum res sit levis, incredibile est tale mendacium constituere peccatum mortale. Et si autem sit peccatum veniale, id non obstat effectui sacramenti, ut constat ex dictis de Eucharistia; ac proinde ex eo capite non destruit veritatem formæ, quæ ad valorem sacramenti necessaria est.

Ratio secunda est, qui cum tali mendacio stare potest, ut poenitens omnia peccata mortalia confiteatur, quod sufficit ad valorem sacramenti, si aliunde necessaria adsint ut suppono. Nam quod confessarium decipiat, ea deceptio est exigui momenti, cum in peccata mortalia sententia validè proferri possit. Quod etiam falsam materiam apponat, hoc non obstat quo minus forma in veram materiam cadat; sicut forma consecrationis validè cadit in panem triticeum, cui aliquod granum milii, quod est materia falsa, appositum sit.

Si tamen poenitens nullam aliam apponeret materiam, præter illud peccatum veniale quod non fecit, peccaret mortaliter, & nullum esset sacramentum defectu materiæ, sicut peccaret mortaliter, & sacramentum non conficeret, qui verba consecrationis proferret supra panem hordeaceum.

Ratio tertia partis est, quia ad integritatem confessionis, sine qua sacramentum valere nequit, spectat ut poenitens confiteatur omnia peccata mortalia, nunquam aliàs confessa, quorum habet conscientiam. Ergo unum ex illis scienter, & sine rationabili causa omittens, peccat mortaliter, & nullum est sacramentum.

Ratio ultima partis est, quia sibi falsò tribuens in confessione, peccatum mortale quod non fecit, Sacerdotem decipit in re gravi, pertinente ad essentiali ipsius iudicii: iudicat enim Sacerdos eum præcisè

ratione talis peccati, quamvis aliorum ratio habenda non esset, esse inimicum Dei, rem æternæ pœnæ, hac vel illa curatione egere, ut ab eo peccato corrigatur, tantam vel talem illi imponendam satisfactionem, ut pro ea culpa satisfaciat, &c. quæ omnia falsa sunt. Quare cum hæc sint magni momenti, ejusmodi deceptio est peccatum mortale, & contra valorem sacramenti.

Quod intellige, *per se loquendo*: nam ex accidenti contingere potest, ut quis bona fide & inculpabiliter existimet, sibi utile esse ad majorem gratiam consequendam, cum peccatis mortalibus commissis, alia nunquam patrata confiteri. In quo casu, cum illa deceptio excusetur à peccato mortali, nihil ob stare potest quin sacramentum sit validum.

RESOLUTIO VI. *Ad valorem sacramenti, species peccatorum mortalium declarande sunt in confessione, eorumque numerus.* PRIOR PARS PROBATUR ex verbis illis Concilii Trident. *sess. 14. cap. 5.* Constat enim Sacerdotes judicium hoc incognita causa exercere non potuisse, neque æquitatem quidem illos in pœnis injungendis servare potuisse, si in genere duntaxat, & non potius in specie, ac sigillatim sua ipsi peccata declarassent. In quibus verbis non tantum includitur prædicta assertio, sed etiam ratio illius; nimirum quia Sacerdos est iudex à Deo in hoc foro constitutus, ut ex iustitia & æquitate sententiam ferat, & juxta peccatorum gravitatem pœnas decernat: hoc autem observari non potest, nisi pœnitens peccatorum species manifestet: quia cum aliæ aliis sint graviores, non idem de singulis judicium ferri debet, aut eadem pro omnibus pœna imponi.

Ceterum hoc intelligendum est de iis speciebus, quæ diversa sunt in genere moris, etsi in genere naturæ unica sit species, verbi causa, Titius peccavit contra castitatem, sciendum est an solutam, an nuptiam, an consanguineam, &c. carnaliter cognoverit.

Contra

DE POENITENTIA. CAP. III. 223

Contrà verò, si Titius occidit Fabricium, non interest scire an illum occiderit gladio, an hasta, an veneno, & modis similibus: ista enim non mutant speciem homicidii in genere moris: pensanda tamen sunt circumstantiæ homicidii, de quibus postea.

Posterior pars sequitur ex dictis: nam Trident. docet peccata esse declaranda quoad species & sigillatim, seu quod numerum. *Ratio* etiam quam tradit idem confirmat: nam aliter judicandum de eo qui unum tantum hominem, aliter de eo qui plures occidit, ut per se notum est: posterior enim per se loquendo gravius offendit Deum, & majorem poenam meretur. Deinde praxis universalis Ecclesiæ non modo priorem, sed etiam hanc posteriorem resolutionis partem satis confirmat.

Hinc primò collige, plusquam falsam esse quorundam Canonistarum sententiam, qui putant sufficere ad confessionem, si quis peccatorum numerum confusè declaret hoc modo, sæpius adulterium, sæpius furtum commisi: tamen enim ille qui tantum decies furatus est, dicere potest sæpius furatus sum, quàm ille qui centies; & tamen longe diversum de utriusque peccato iudicium ferendum esse perspicuum est.

Collige 2. Peccata merè interna esse confitenda, juxta varias interruptiones quæ in iis accidunt: quia tot sunt actus distincti à libera voluntate elicitæ, & consequenter tot peccata numero distincta, quot sunt ejusmodi interruptiones. Porro quia vix illæ interruptiones certò deprehendi possunt, ideò ut plurimum satis est si poenitens dicat, se verbi causa, per unam horam in prava aliqua cogitatione versatum.

Collige 3. Idem dicendum de peccatis quæ exterius prodeunt, quoties interrumpuntur quantum ad actum internum & externum: tales enim censentur multiplicari quoad numerum. Quod si actio externa non interrumpitur, censetur unum numero peccatum.

et si actus internus voluntatis, vel ob distractiones occurrentes, vel alia ex causa interrumpatur. Quia scilicet cum actio externa excitata ab actuali voluntate perseveret, ipsamet actualis voluntas censetur permanere.

RESOLUTIO VII. *Ea circumstantiae aperiendae sunt in confessione, quae aut speciem mutant, aut notabiliter aggravant, vel minuant.*] PRIMA PARS sumitur ex Concilio Trident. sess. 14. cap. 5. ubi ea ratio additur, quia alias peccata ipsa neque à poenitentibus integrè exponuntur, neque iudicibus innotescunt, adeò ut de eorum gravitate rectè censere non possint, neque pro illis poenam debitam imponere.

Hinc si quis furatus est calicem consecratum, non sufficit si dicat, se furatum esse calicem, vel aurum, sed debet exprimere eum calicem esse consecratum; quia in tali actu est duplex malitia, furti & sacrilegii. Item si quis occidit clericum, non sufficit si dicat se hominem necasse, sed debet dicere se clericum occidisse. Unde si talis circumstantia invincibiliter pratermissa est, in sequenti confessione est declaranda, quod ut plurimum fieri non potest, nisi peccatum ipsum, cui adjuncta erat, iterum manifestetur.

Secunda pars sequitur ex dictis, quia nisi illae circumstantiae pateant, non potest Sacerdos cognoscere gravitatem peccati, & poenam illi debitam. Interdum enim propter circumstantiam aggravantem, unum peccatum multis æquivalet, & æqualem poenam meretur, ut patet exemplo illius qui una vice furatur decem nummos: ille enim non minus nocet, quàm si una vice furaretur quinque nummos, & alia totidem: & prius illud furtum his posterioribus æquivalet, & æqualem poenam meretur. Ut ergo valeat illius confessio, non satis est si dicat se furatum esse, sed dicere debet, se decem nummos furatum esse. Nam sicut longè aliud iudicium ferendum est de

DE POENITENTIA. CAP. III. 225

est de eo, qui decem peccata commisit, quàm de eo qui unum; ita longè aliter judicandum est de illo, qui peccatum commisit decies gravius, ut ita loquar, quàm alter.

Tertia pars ostenditur, quia ad confessionem requiritur ut sit vera: non est autem vera, nisi peccata explicentur ut sunt: at si quis circumstantias sive aggravantes, sive minuentes reticeat, peccata non explicantur ut sunt; quia significat aliquid esse quod non est, videlicet peccatum esse aut magis, aut minùs grave quàm sit. Ergo id quantum fieri potest, vitandum est.

Confirmatur: nam sicut circumstantiæ aggravantes mutant morale iudicium confessarii, ita & minuentes: sicut ergo priores sunt declarandæ in confessione, saltem quando malitiam notabiliter augent, ita & posteriores proponendæ sunt, quando eam notabiliter minuunt.

Dices, non spectat ad pœnitentem se excusare, sed accusare: ergo non modò necessarium non est confiteri circumstantias minuentes, quin id per se loquendo expediens non est. *Confirmatur*: nam non est grave incommodum, quòd Sacerdos iudicet peccatum esse paulò gravius quàm verè sit, aut si quod est, totum vergit in gravamen pœnitentis, qui iuri suo cedere potest.

Respondeo spectare ad pœnitentem ut accuset se secundum rei veritatem, non autem supra veritatem: humilitas enim & quævis alia virtus veritati inniti debet, cum Deus non colatur falsitate, sed potius offendatur: & inter conditiones confessionis veritas primo loco constituitur.

Ad confirmationem dico, fallere in re gravi esse grave incommodum, in re verò levi, leve: sive autem falsitas sit gravis, sive levis, ea non tantum vergit in gravamen pœnitentis, sed etiam per illam fit quædam injuria confessioni, quæ debet esse vera, ita ut factum non excedat, neque ab eo excedatur. Et

k s

similiter

similiter irrogatur injuria iudicio huic sacramentali, quod undequaque verum esse nequit, nisi vera sit confessio.

RESOLUTIO VIII. *Varia proponi solent casus, in quibus confessio censetur valida, etsi integra non sit materialiter.*] **PRIMUS CASUS** est, quando ex oblivione inculpabili aliquid omittitur ut patet ex Trident. sess. 14. cap. 5. Idem autem de ignorantia, vel inadvertentia sentiendum est à paritate rationis. Quod si omissio est mortaliter culpabilis, non valet sacramentum; secus si tantum venialiter, ut si quis in disquisitione peccatorum adhibuit paulò minorem diligentiam quàm debeat, & inde omissio oriatur.

Secundus casus est, quando propter instantem mortem periculum est, ne pœnitens omnia confiteri possit: tunc enim danda est absolutio, etsi confessio perfecta non sit. Quod si data absolutione, superest satis vitæ & virium ad perficiendam confessionem, ea perficienda est, & in fine danda absolutio, quia est confessio à priori distincta.

Tertius est, quando Sacerdos non potest integrè confiteri, nisi revelet aliquod peccatum in confessione auditum: multò enim major est obligatio sigilli, quàm obligatio integritatis in confessione adhibenda; cū in nullo unquam casu, etiam impendentis mortis, liceat frangere sigillum confessionis; varii tamen sint casus, in quibus peccatum mortale in confessione prætermittere licet.

Quartus est, quando ex confessione alicujus peccati, probabiliter oriri potest grave aliquod damnum, sive pœnitenti, sive cuicumque alteri. præcepta enim positiva etsi divina, quale est præceptum de integritate confessionis, non obligant cum tanto dispendio, ex communi sententia. Caveat tamen pœnitens, ne ob leves aliquas conjecturas, ex confessione alicujus peccati, tale quid eventurum suspicetur.

DE POENITENTIA. CAP. III. 227

Ubi nota in dicto casu, non differendam esse semper confessionem, donec integrè fieri possit: nam si instet præceptum confessionis, aut necessitas sumendi Eucharistiam, aut periculum mortis debet poenitens alia peccata mortalia, ex quorum confessione nullum grave periculum timet, cōfiteri. Quod si non habet nisi venialia, non tenetur in prioribus casibus confiteri, sed tantum in ultimo, in quo ex charitate propria, tutiorem salutis viam eligere tenetur.

Quintus casus est, quando non potest integra confessio institui, nisi recenseatur persona complicitis, ut si quis matrem, aut sororem cognovit: tunc enim ex multorum sententia, peccatum illud in specie declarandum non est; sed satis est si poenitens dicat se matrem, aut sororem concupiisse, aut simpliciter fornicatum. Quod intellige quando tam poenitens, quàm complex sunt noti confessario, neque alius adiri potest; nam si sit copia alterius, ei confessio integrè facienda est, ut omnes sentiunt. Intellige etiam, quando complex ea confessione graviter infamatur, spectata conditione confessarii, qualitate criminis, aliisque circumstantiis quæ prudenter pensari debent.

Ratio autem cur in hoc casu confessio sit valida, etsi peccatum aliquod modo prædicto raceatur, sumenda est ex dictis: nam si ex communi sententia, integritas confessionis non ita obligat, ut liceat manifestare. Sacerdoti illud peccatum, ex quo grave aliquod damnum proximo obventurum est; certè cōcipi vix potest, integritatem confessionis esse necessariam, quando non potest declarari aliquod peccatum, nisi persona complicitis detegatur, & eatenus apud confessarium graviter infametur: siquidem graviter hominem infamare, est grave detrimentum illi inferre, omnium iudicio.

Dices, revelare peccatum complicitis in confessione, non est illum infamare, quia confessarius non

minùs teneretur sub figillo celare peccatum complicitis, notum ex confessione, quàm ipsius pœnitentis. *Respondet* figillum secreti non impedire, quin complex infametur apud ipsum confessarium; aliàs extra confessionem grave peccatum proximi inculpate possem revelare homini prudenti, qui secretum fideliter servaturus sit: in ipsa etiam confessione possem sine necessitate, alterius peccatum detegere, eò quòd confessarius tale peccatum revelare nequit, quæ tamen falsa & absurda sunt.

Sextum casum addunt aliqui, quando pœnitens habet casus reservatos, cum non reservatis: tunc enim dicunt, posse illum confiteri solos casus reservatos, superiori reservanti, & ab iis absolvi; reliquos verò posse confiteri alteri Sacerdoti, eorumque absolutionem ab eo recipere.

Verùm doctrina ista non placet, quia cùm integritas confessionis sit ex jure divino, Sacerdos non potest nisi ex gravi causa absolutionem proferre in confessionem non integram. Quòd autem superior quædam sibi peccata reservaverit, ea ut liquet, non est causa legitima & gravis, ut absolutio ab eo possit proferri in confessionem non integram: Quare non licet pœnitenti dimidiare confessionem, ea solum ex causa, quia cum non reservatis habet quædam peccata reservata.

RESOLUTIO IX. *Confessio necessaria est ad salutem necessitate medii iis qui post baptismum in peccatum mortale lapsi sunt.* PROBATUR I. ex loco illo Joan. 20. Quorum remiseritis peccata, &c. In quibus verbis continentur duæ illæ propositiones conditionales; altera, si vos peccata remiseritis, remissa erunt; altera, si vos peccata nō remiseritis, remissa non erunt. Hoc autem posterius non esset verum, si sacramentū Pœnitentiæ non esset medium necessarium, ad peccatorum remissionem obtinendam; quia sine illo obtineri posset remissio per solam contritionem, quantumcunque vellent Sacerdotes retinere, seu non remittere peccata.

Secundæ

DE POENITENTIA. CAP. III. 229

Secundò eadem minor propositio ostenditur ex Concilio Trident. *sess. 14. cap. 2.* ubi dicitur in primis, quòd Christus baptizatos in crimen lapsos, non jam repetito baptismo ablui; sed ante hoc tribunal tanquam reos sisti voluit; ut à peccatis suis per Sacerdotum sententiam possint liberari. Quo loco verba illa, sisti voluit, indicant necessitatem medii. Deinde ibidem dicitur, hoc sacramentum eo modo lapsis post baptismum esse necessarium quo baptismus nondum regeneratis; at baptismus est medium necessarium ad salutem, nondum regeneratis, ergo, &c.

Quo loco duo *observanda* sunt, primò non esse semper necessarium ad justificationem, ut hoc sacramentum realiter suscipiatur, sed interdum sufficere votum illius: quia peccator potest ad Deum verè & ex animo converti, etsi actu hoc sacramentum non suscipiat, sed proponat tempore statuto ad illud accedere: per talem autem conversionem remissio peccatorum illico obtinetur, in voto ipsius sacramenti, seu cum obligatione postea subjiciendi peccata illa clavibus Ecclesiæ.

Secundò observandum, votum explicitum huius sacramenti non esse necessarium ad salutem, sed implicitum sufficere, ut colligitur ex Concilio Trident. *cap. 2. citato*, ubi æquiparat hoc sacramentum cum baptismo, quoad necessitatem, at votum implicitum baptismi sufficit, ut dictum est alibi. Qui tamen est memor necessitatis huius sacramenti, non potest ut par est conteri, nisi eliciat votum, seu propositum illud, suo tempore suscipiendi; sicut suprà diximus in memore suorum peccatorum, non dari poenitentiam virtualem, sine formali.

Dices, si ad justificationem sufficit votum implicitum, seu virtuale propositum huius sacramenti, sequitur peccata remitti sine ordine ad claves, quod falsum est. Sequela patet: nam sicut contritio includit virtualiter propositum peccata confitendi, ita &

reliqua omnia mandata servandi. Ergo sicut qui justificatur per nudam contritionem sine sacramento, dicitur consequi gratiam sine ordine ad observationem aliorum præceptorum, ita & sine ordine ad confessionem sacramentalem.

Respondeo non esse parem rationem: nam dum quis post baptismum versatur in peccato mortali, non potest per se loquendo, ab eo absolvi, nisi assumat hoc sacramentum, tanquam medium necessarium ad illius expulsionem. At verò non opus est, ut assumat observationem aliorum mandatorum, ad eundem effectum; quia porrectio, verbi causa, eleëmōsynæ, aut honor erga parentes, & reliqua ejusmodi præcepta, non sunt à Deo instituta, ut media necessaria ad remissionem illam peccati. Quare dum quis per contritionem justificatur, ea justificatio non fit nisi per ordinem ad claves, & contritio ipsa censetur gerere vices sacramenti; non autem observantia aliorum præceptorum, quæ eatenus est necessaria ad salutem, quatenus per eam homo peccatum vitat; non autem quòd illa sit remedium, pro expulsionem peccati jam commissi.

RESOLUTIO X. *Confessio sacramentalis necessaria est ad salutem, ex præcepto divino.*] Sequitur ex dictis; nam cum sacramentum Pœnitentiæ à Christo institutum sit, ut medium ad salutem necessarium; hinc manifestè sequitur, ejusdem sacramenti usum ab eo præceptum esse, sicut præcepti sunt actus fidei, spei & charitatis, ac baptismi usus; eò quòd hæc sunt media, sine quibus homo salvari nequit.

Deinde, qui per contritionem justificatur, sine sacramento Pœnitentiæ realiter suscepto, tenetur postea tempore constituto, ad illud sacramentum accedere, si potest; & secus faciens, peccat mortaliter, ex communi sententia. Quod evidens signum est, hoc sacramentum non tantum esse necessarium necessitate medii, sed etiam necessitate præcepti.

His

DE POENITENTIA CAP. III. 237

His adde authoritatem Concilii Trident. *sess. 14. cap. 5.* docentis, ex institutione sacramenti Pœnitentia, universam Ecclesiam semper intellexisse, integram peccatorum confessionem omnibus post baptismum lapsis, jure divino necessariam existere. *Et can. 6.* fertur anathema in eos qui docent, confessionem non esse ad salutem necessariam jure divino, aut modum secretè confitendi alienum esse, ab institutione & mandato Christi, & inventum esse humanum.

Denique iste semper fuit sensus SS. Patrum, qui passim loquuntur de necessitate hujus sacramenti, ad remissionem peccatorum obtinendam, ad vitandos cruciatus inferni, &c. Et cum plerique eorum sint antiquissimi, ex eorum testimonijs aperte colligitur, usum confessionis sacramentalis semper in Ecclesia viguisse. Quare cum notare non possit tempus, quo inter fideles ejusmodi consuetudo introducta primum fuit, consequens est ut confessionis institutio, & necessitas ad Christum referatur, juxta communem Theologorum regulam.

Verum contra jam dicta, *objicitur* factum Nectarii Archiepiscopi Constantinopolitani, quem auctores historiae Ecclesiasticae narrant, occasione suborti cujusdam scandali, confessionis usum abstulisse. *Respondeo* Nectarium abstulisse confessionem illam, cujus occasione ortum fuerat scandalum: at illa erat confessio publica, non secreta, ut constat ex iisdem authoribus. Narrant enim matronam quandam nobilem, à Diacono fuisse construpratam, eamque ex Sacerdotis præscripto crimen illud prodidisse; quæ causa fuit cur plebs graviter ferret eam contumeliam Ecclesiæ illatam, & Sacerdotes acerbissimis convitiis & maledictis insectaretur. Cui malo volens occurrere Nectarius, quorundam consilio Diaconum ab officio deturbavit, confessarium exauthoravit, & confessionem dimovit. Quod haud dubiè de publica accipien-

dum

dum est, cum ea sola fuerit occasio exorti scandalii.

Nota 1. Prædicta intelligi de iis omnibus & solis, qui post baptismum in peccatum mortale lapsi sunt: nam verba sunt generalia, & ad eos omnes se extendunt, ut constat ex sensu & praxi Ecclesiæ, atque ex Tridentino citato. Quod verò de iis solis intelligantur, patet: nam qui peccant mortaliter ante baptismum, possunt sufficienter justificari per ipsum baptismum, & peccata illa non possunt validè subjici clavibus Ecclesiæ; eò quòd homo nondum baptizatus, non spectat ad illius forum. Qui verò suscepto baptismum non peccant mortaliter, cum gratiam baptismalem conservent, ii non indigent sacramento Pœnitentiæ; sed sine illo salvari possunt, ut colligitur ex Concilio Trident. sess. 14. cap. 1.

Nota 2. Præceptum divinum confessionis obligare saltem in periculo mortis, qui enim per contritionem justificatur, obtinet gratiam in voto confessionis aliàs instituendæ, ac proinde remanet obligatio confitendi ante mortem, cum post illam præceptum illud servari nequeat: ergo ille confiteri debet ex præcepto divino, saltem in mortis periculo. Eò vel maximè, quòd cum præceptum illud aliquando in hac vita impleri debeat, nullum tempus congruentius assignari potest, in quo ejus obligatio vigeat, quàm periculum mortis, cum nunquam alias peccator tantopere indigeat reconciliatione cum Deo, quàm tunc.

RESOLUTIO XI. *Ex vi præcepti Ecclesiastici, tenentur fideles omnes ratione utentes, confiteri peccata sua semel in anno.*] Est communis Theologorum, & apertè sumitur ex cap. Omnis utriusque sexus, De pœnitentiis & remissionibus; ubi præceptum confessionis annuæ imponitur omnibus fidelibus utriusque sexus, postquam ad annos discretionis pervenerint. Quo statuto comprehenduntur omnes baptizati, sive sint viri, sive foeminae, modo inter bonum & malum

DE POENITENTIA CAP. III. 233

malum discernere possint, quod non tam ex annorum numero, quam ex iudicii maturitate pensandum est.

Observandum 1. cum Ecclesia non præcipiat confessionem, quoad ipsam actus substantiam, sed tantum determinet tempus quo præceptum divinum confessionis obligat; eos omnes & solos teneri ad confessionem annuam, qui post baptismum in peccatum mortale inciderunt, ut liquet ex supradictis.

Observandum 2. Ex probabiliori sententia, illum annum intra quem tenentur confiteri, qui mortaliter peccaverunt, computandum esse à prima die Januarii, usque ad diem ultimam Decembris, ita ut quovis anni die huic præcepto satisfieri possit. Nam quemadmodum satisfacere præcepto jejunii, jejunando quovis die mensis, si præceptum esset, ut semel saltem in mense jejunare, ita cum Ecclesia statuerit, ut fideles semel saltem in anno confiteantur, huic legi obtemperat, qui aliquo anni die, quicumque sit, confitetur.

Dices, consuetudine videri introductum, ut confessio fiat in Paschate, seu in Quadragesima. *Respondeo* tunc fideles confiteri, non quod præceptum confessionis per se tunc obliget: sed quia debent accedere ad Eucharistiam, cui præmittenda est confessio, si sint in peccato mortali. Differunt autem plerique confessionem usque ad illud tempus, ut utrique obligationi unica confessione satisficiant.

Observandum 3. Eum qui non confitetur nisi peccata venialia, si postmodum incidat in mortale, teneri eo ipso anno confessionem instituere de ejusmodi peccato mortali: cum enim confessio venialium præcepta non sit, qui venialia sola confitetur, non potest censerì servare præceptum confessionis; unde si post venialium confessionem in mortale labitur, illud confiteri debet, ut præcepto satisficiat.

Contrà

Contrà verò si quis initio anni peccatum mortale confessus est, & iterum incidat in aliud mortale, non tenetur per se loquendo, hoc posterius confiteri ante finem anni.

Observandum 4. Eum qui non implevit præceptum confessionis uno anno, teneri statim initio sequentis anni illud exequi, si commodè potest, quia dum Pontifex statuit, ut fideles semel in anno confiteantur, eum terminum non præscribit, ut terminet obligationem confitendi ad unum annum, ita ut eo elapso obligatio definat; sed ut præcepti executio differri possit per integrum annum, quo elapso, obligatio perseveret. Unde sicut ille qui teneturolvere pecunias uno anno, non liberatur ab obligatione solvendi, etsi terminum illum prætergrediatur, sed prima data occasioneolvere debet. Ita qui uno anno non est confessus, tenetur confiteri statim initio sequentis anni; & quo magis, si ne iusta causa, confessionem differt, eò gravius peccat.

Observandum 5. Ut satisfiat præcepto Ecclesiastico confessionis, requiri ut confessio sit formaliter integra, & conjuncta cum legitimo dolore, ac proposito peccata cavendi in futurum: ac denique ut absolutione sacramentali informetur. *Ratio est*, quia ut huic præcepto satisfiat, verum sacramentum Pœnitentiæ sumi debet, quale non esset, si aliqua ex dictis conditionibus deesset; cum omnes ad illius essentiam spectent, ut ex præcedentibus resolutionibus intelligi potest.

CAPUT IV.

De tertiâ parte Sacramenti Pœnitentiæ, quæ est satisfactio.

RESOLUTIO I. *Possunt homines in hac vita satisfacere, idque de condigno, pro pœnis remissa culpa restantibus.*] PRIMA PARS PROBATUR, ex Concilio Trident. sess. 14. can. 3. ubi definitur his verbis. Si quis dixerit, pro peccatis quoad pœnam temporalem,